

Lekce 17

Cleft Sentence

Přesnější způsob k rozlišení fokalizace je konstrukce cleft sentence.

ΙΗΣΟΥΣ ΠΕ-ΕΝΤ-ΑΓ-ΤΑΛΘΟ-Ι = To je *Ježíš*, kdo mě uzdravil

Ν̄ΤΩΤ̄Ν ΓΑΡ ΑΝ ΠΕ-ΕΤ[∅]-ΨΑΧΕ = Neboť to nejste vy, kdo mluví

ΑΝΟΚ ΕΤ[∅]-ΝΑ-ΚΑΤΗΓΟΡΙ Μ̄ΜΩ-Τ̄Ν = To jsem *já*, kdo vás obviní

Ohnisko (the focal point) je vždy první a je to vždy fráze se členem, nezávislým osobním zájmenem, apod.

Cleft Sentence vzor 1.

Vzor jedna má dvě části.

i. nominální věta obsahující **ΠΕ** „to je ...“, ve které **ΠΕ/ΤΕ/ΝΕ** se shoduje s předchozím fokálním bodem (=ohniskem)

ΤΕΚΠΙΣΤΙΣ ΤΕ ... to je tvá víra

(Ν̄-)ΤΕΚΠΙΣΤΙΣ ΑΝ ΤΕ ... to není tvá víra

nebo **ΠΕ** zůstává ustrnuto (is frozen) ve formě singuláru maskulina

ΤΕΚΠΙΣΤΙΣ ΠΕ ... to je tvá víra

(Ν̄-)ΤΕΚΠΙΣΤΙΣ ΑΝ ΠΕ ... to není tvá víra

ii. připojená relativní [vztažná] věta, ve které se osobní zájmeno shoduje v čísle/rodu s fokálním bodem (vyskytuje se také prosté $\epsilon\tau$)

$\tau\epsilon\kappa\iota\sigma\tau\iota\varsigma \tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}\alpha\text{C}\text{-}\text{NA}\text{Z}\text{M}\text{-}\epsilon\kappa$

to je tvá víra, která tě zachránila

$(\bar{\text{N}}\text{-})\tau\epsilon\kappa\iota\sigma\tau\iota\varsigma \lambda\text{N} \tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}\alpha\text{C}\text{-}\text{NA}\text{Z}\text{M}\text{-}\epsilon\kappa$

to není tvá víra, která tě zachránila

$\tau\epsilon\kappa\iota\sigma\tau\iota\varsigma \tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}\alpha\kappa\text{-}\text{NOY}\text{Z}\bar{\text{M}} \bar{\text{N}}\text{ZHT}\bar{\text{C}}$

to je tvá víra, skrze kterou jsi byl zachráněn

$(\bar{\text{N}}\text{-})\tau\epsilon\kappa\iota\sigma\tau\iota\varsigma \lambda\text{N} \tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}\alpha\kappa\text{-}\text{NOY}\text{Z}\bar{\text{M}} \bar{\text{N}}\text{ZHT}\text{-}\bar{\text{C}}$

to není tvá víra, skrze kterou jsi byl zachráněn

$\tau\epsilon\kappa\iota\sigma\tau\iota\varsigma \tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{T}\text{-}\text{NOY}\text{Z}\bar{\text{M}} \bar{\text{M}}\text{O}\text{-}\kappa$ (s prostým $\epsilon\tau$)

to je tvá víra, která tě zachraňuje

$\tau\epsilon$ (tj. $\text{PE}/\text{TE}/\text{NE}$) a relativní konvertor ($\epsilon\text{NT}\text{-}$, $\epsilon\text{T}^\emptyset\text{-}$) jsou připojeny jeden k druhému:

$\tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}$, $\tau\epsilon\text{-}\epsilon\text{T}^\emptyset\text{-}$.

Zkrácené formy ve vzoru 1.

Velmi často PE (TE , NE) a připojený relativní konvertor se zkracují (elide) ($\epsilon\text{-}\epsilon$ psáno jako ϵ).

zkrácená forma

$\text{PE}\text{-}\epsilon\text{T}\text{C}\text{-}$ $\text{PETC}\text{-}$

$\text{PE}\text{-}\epsilon\text{TE}\text{-}$ $\text{PETE}\text{-}$

$\text{PE}\text{-}\epsilon\text{NT}\text{-}$ $\text{PENT}\text{-}$

$\text{PE}\text{-}\epsilon\text{T}^\emptyset\text{-}$ $\text{PET}^\emptyset\text{-}$

Zkrácená (elided) forma je celkem běžná a vypadá klamně jako artikulovaný relativ (tj. **π-ετ=**, **π-ετε-** **π-εντ-**, **π-ετ-**, atd. = ten, který/kdo).

Proto když vidíme sled písmen jako např. ... **πετ** ... nebo **πεντ** ... nebo **πετε** ... nebo ... **πεψατ** ... nebo ... **πεττ** ... musíme se vždy sami sebe zeptat, zda je to artikulovaný relativ nebo část zkrácené cleft sentence (elided cleft sentence). Obě jsou velmi běžné. Např.

Ἰησοῦς πεντατταλοῖ

znamená (i) Ježíš, který mě uzdravil (artikulovaný relativ, **Ἰησοῦς π-εντ-ατ-ταλο-ι**) a (ii) To je Ježíš, který mě uzdravil (vzor 1 cleft sentence, zkrácený **Ἰησοῦς π(ε)-εντ-ατ-ταλο-ι**). Na základě kontextu by mělo být možné vybrat tu správnou alternativu. Výběr je na čtenáři.

Mnohem vzácněji vzor 1 obsahuje cirkumstanciální větu namísto relativu. **ἄπο μαγαλ-τ πε ετ-αναχωρει εἰς-πμα ετ[∅]-ἦμαγ** = Je to *on sám*, kdo žije jako anachoret na tom místě.

Vzor 1 se může také používat jako úvodní formule na začátku příběhu k uvedení charakteru a okolností: *Byl jednou...* [*There once was*]

οὐρωμε ἡ-ρῆμαο πεντ-ατ-τωβε ἡ-ογμα ἡ-ελοοε

Byl jednou bohatý člověk, který vysadil vinici

(„To je bohatý člověk, který ...“)

Cleft Sentence vzor 2

Vzor 2 se skládá z

- i. nezávislého osobního zájmena (λNOK , $\bar{\text{N}}\text{TOK}$, atd.)
- ii. buď $\epsilon\text{NT-}$ (relativní konverze minulého afirmativu) nebo $\epsilon\text{T}^{\emptyset}$ - (prosté ϵT)

$\bar{\text{N}}\text{TOK } \epsilon\text{NT-}\lambda\text{K-}\tau\alpha\omicron\upsilon\omicron\text{-}\bar{\text{i}}$	= To jsi ty, kdo mě poslal
$\bar{\text{N}}\text{TOK } \lambda\text{N } \epsilon\text{NT-}\lambda\bar{\text{i}}\text{-}\tau\alpha\omicron\upsilon\omicron\text{-}\text{K}$	= To nejsi ty, koho jsem poslal
$\bar{\text{N}}\text{TOK } \epsilon\text{T-}\chi\omega \bar{\text{n}}\text{MO-C}$	= To jsi ty, kdo to říká (s prostým ϵT)

Po $\epsilon\text{NT-}$ se osobní zájmeno bude shodovat v čísle/rodu s fokálním bodem ($\bar{\text{N}}\text{TOK } \epsilon\text{NT-}\lambda\text{K-}$; $\bar{\text{N}}\text{TOK } \epsilon\text{NT-}\lambda\bar{\text{i}}\text{-}\tau\alpha\omicron\upsilon\omicron\text{-}\text{K}$).

Vzor 2 neobsahuje πε . Negace: λN , které následuje po λNOK (atd.).

Oznámená¹ řeč a myšlenka (reported discourse and thought)

Oznámená řeč je obsah mluvení nebo myšlení citovaný po slovese mluvení nebo poznání. Oznámená řeč je většinou uvedena [slovem] $\chi\epsilon\text{-}$. Nejběžnější konstrukce jsou $\chi\omega \bar{\text{n}}\text{MO-C } \chi\epsilon\text{-}/\chi\omicron\omicron\text{-C } \chi\epsilon\text{-}$ říkat/říct (říct-to [say-it] $\chi\epsilon\text{-}$) a $\text{πε}\chi\lambda\text{-}\text{C } \chi\epsilon\text{-}$ on řekl ($\text{πε}\chi\epsilon\text{-}$, $\text{πε}\chi\lambda\text{=}$)

Slovesa mluvení a poznání zahrnují $\epsilon\text{IME } \chi\epsilon\text{-}$ znát/poznat, $\text{MEEY}\epsilon \chi\epsilon\text{-}$ myslet, $\text{NAY } \chi\epsilon\text{-}$ vidět, všímat si, $\text{ΠICTEY}\epsilon \chi\epsilon\text{-}$ věřit, $\bar{\text{P}}\text{-}\emptyset\text{MOEIZ}\epsilon \chi\epsilon\text{-}$ být ohromen čím, $\bar{\text{P}}\text{-}\text{ΠMEY}\epsilon \chi\epsilon\text{-}$ pamatovat si, vzpomenout si, $\text{COTM } \chi\epsilon\text{-}$ slyšet, učit se, $\text{COOY}\text{N } \chi\epsilon\text{-}$ znát, poznat, $\text{TAMO } \chi\epsilon\text{-}$ říkat, $\text{OY}\omega\psi\bar{\text{B}} \chi\epsilon\text{-}$ odpovědět, $\chi\omega \bar{\text{n}}\text{MO-C } \chi\epsilon\text{-}$ říct, $\chi\text{NOY } \chi\epsilon\text{-}$ ptát se, $\sigma\bar{\text{N}}\text{-}$ zjistit, $\text{πε}\chi\epsilon\text{-}/\text{πε}\chi\lambda\text{= } \chi\epsilon\text{-}$ atd.

¹ Volím tento provizorní „doslovný“ překlad, protože do této kategorie BL zahrnuje jak přímou (*direct discourse*), tak nepřímou řeč (*indirect discourse*). (Viz níže.)

Formálně řečeno většinu koptských *otázek* nelze odlišit od afirmativních výpovědí.

ⲚⲦⲐⲐ ⲛⲉ ⲛⲣⲣⲟ Ⲛⲓⲟⲩⲗⲁⲓ

= (1) ty jsi židovský král, (2) jsi židovský král?

Některé otázky však je možné poznat, protože začínají interogativními (tázacími) počátečními morfémy **ⲗⲣⲁ**, **ⲉⲛⲉ**- nebo **ⲙⲏ**; nebo obsahují tázací slovo (**ⲛⲓⲙ** = kdo?) nebo obsahují sloveso, které znamená „ptát se“ (**ⲭⲛⲟⲩ**).

ⲗⲣⲁ = tak/tedy (so), ...; pray tell, ...

ⲙⲏ = je pravda, že...?

ⲙⲏ ... ⲗⲛ (nebo **ⲙⲏ** + negovaná konjugace) = není pravda, že ...?

ⲭⲱ Ⲛⲓⲙⲟ-ⲉ „říct“ se v durativní konjugaci střídá s **ⲭⲟⲟ-ⲉ** v non-durativní konjugaci.

†-ⲭⲱ Ⲛⲓⲙⲟ-ⲉ *Já říkám* versus **ⲗⲓ-ⲭⲟⲟ-ⲉ** *Já jsem řekl*

V této konstrukci **-ⲉ** gramaticky ukazuje směrem dopředu ku **ⲭⲉ**- větě.

Nepřímá a přímá řeč jsou dvě perspektivy, které autor může přijmout, když podává zprávu o slovech nebo myšlenkách mluvčího. *Nepřímá řeč* je perspektiva reportéra, jako by to byla zpráva (nějakého) diváka.

ⲗⲙ-ⲉⲟⲩⲛ Ⲛⲓⲓ-ⲓⲉ **ⲭⲉ-ⲗ-ⲧⲉⲙⲟⲩⲛⲟⲩ** **ⲉⲓ**

Ježíš věděl, že jeho hodina přišla

Kdyby si autor chtěl oznámit Ježíšova slova v *přímé řeči* (jakoby přesná slova mluvčího), napsal by

ⲁⲘ-ϸⲟⲟϥⲛ ⲛ̅ⲟⲓ-ⲓϸ̅ ⲛⲉ-ⲁ-ⲧⲁⲟϥⲛⲟϥ ⲉⲓ

Ježíš věděl: „Moje hodina přišla

Jaké jsou signály nepřímé řeči ve srovnání s přímou? Jak pisatel poskládá vlastní slova mluvčího (přímá řeč) tak, aby vytvořil účinek řeči nepřímé?

i. nepřímá řeč může změnit osobu (např. z první na třetí)

přímá: moje hodina ⲧⲁⲟϥⲛⲟϥ

nepřímá: jeho hodina ⲧⲉⲒⲟϥⲛⲟϥ

ii. nepřímá řeč může změnit syntax příkazu nebo otázky

přímá: on řekl: „posad’ se“ ⲁⲘ-ϸⲟⲟ-ϸ ⲛⲉ-ϩⲙⲟⲟϸ

nepřímá: přikázal mu, aby si sedl ⲁⲘ-ⲟϥⲉϩ-[∅]ϸⲁϩⲛⲉ ⲉ-[∅]ⲧⲣⲉⲒ-ϩⲙⲟⲟϸ

iii. nepřímá řeč může změnit formu otázky ohledně místa nebo způsobu

přímá: zeptal se: kde ona stojí? ⲁⲘⲛⲟϥ ⲛⲉ-ⲉϸ-ⲕⲏ ⲛ̅ⲁⲱ ⲛ̅-ⲙⲁ

nepřímá: zeptal se, kde ona stojí ⲁⲘ-ϸⲛⲟϥ ⲉ-ⲡⲓⲙⲁ ⲉⲧϸ-ⲕⲏ ⲛ̅ⲙⲁϥ

Nepřímá řeč má stejný čas jako ekvivalentní přímá řeč. [V tom se koptština liší od angličtiny, když se mluví o minulosti.] [Příklady nebudu uvádět, protože se týkají angličtiny, ne češtiny.]

Podmínkové věty

Koptské podmínkové věty (*jestli(že) ... pak ...*) vypovídají o realitě třemi způsoby.

Předpokládaná nebo možná skutečnost: *Jestli(že) nebo protože X je nebo může být pravda, pak je Y pravda.*

Zobecnění: *Jestli(že) (nebo kdykoliv) X je pravda, Y je (nebo bude) pravda.*

Irealita [contrary to fact]: *Kdyby X bylo pravdivé, pak by bylo pravdivé Y.*

Existují také verze těchto tří typů v minulém čase (protože X bylo pravdivé; kdykoliv X bylo pravdivé; kdyby bylo bývalo X pravdivé).

Pořadí *jestli(že)* a *pak* může být libovolně obráceno (Y je pravdivé, protože X je pravdivé; Y je pravdivé, jestliže je pravdivé X; Y by bylo pravdivé, kdyby bylo pravdivé X).

(a) *Předpokládaná nebo možná skutečnost*

Jestli(že) věta je uvedena slovy

επει, επειδη, επειδηπερ *protože, poněvadž*

εψχε- nebo εψχπε- *protože, jestli(že) [if (as seems to be, or may be, the case)]*

καν, καν εψχε- *a když*

χε-, χε-επειδη, χε-...γαρ, εβολ χε-, ετβε-χε- *protože*

a *pak* věta je hlavní věta nebo imperativ.

εψχε-ατετῆ-σοῦων-ῆ, τετνα-σοῦῆ-πακεειωτ

Protože jste poznali mne, budete znát i mého Otce.

ΕΨΧΕ-Ν̄ΤΟΚ ΠΕ ΠΩΗΡΕ ᾿-ΠΝΟΥΤΕ, ΝΟΧ-᾿ ΕΠΕCΗΤ ΖΙΧ᾿-ΠΕΕΙΜΑ

Jestliže jsi Syn Boží, hod' se dolu z tohoto místa

ΕΠΕΙΔΗ ΑΚ-ΨΩΠΕ ΕΚ-Ν̄ΖΟΤ ᾿-ΖΕΝΚΟΥΙ, †-ΝΑ-ΚΑΘΙCΤΑ ᾿ΜΟ-Κ ΕΧ᾿-ΖΑΖ

Protože jsi byl věrný v málo věcech, ustanovím tě nad mnohými

(b) *Zobecnění*

Jestli(že) věta je uvozena (těmito slovy)

ΕΨΩΠΕ *jestliže (if ever), if* + hlavní věta, cirkumstanciál nebo ΕΡΨΑΝ-ΚΑΝ *a když* + ᾿ΝΤΕ- (konjunktív) nebo ΕΡΨΑΝ-

Pak věta je hlavní věta.

ΕΨΩΠΕ ΔΕ ΠΕΚΒΑΛ ΟΥΠΟΝΗΡΟC ΠΕ, ΠΕΚΩΜΑ ΤΗΡ-Ϛ ΝΑ-ΨΩΠΕ ΕϚ-Ο ᾿-[∅]ΚΑΚΕ
a jestliže je tvé oko zlé, pak celé tvé tělo bude temné

ΕΨΩΠΕ ΔΕ ΕΡΨΑΝ-ΠΕΚCΟΝ ᾿-ΝΟΒΕ, ΒΩΚ Ν᾿-ΧΠΙΟ-Ϛ
a jestliže tvůj bratr zhřeší, jdi a napomeň ho

ΚΑΝ ΕΤΕΤ᾿ΨΑΝ-ΧΟΟ-C ᾿-ΠΕΙΤΟΟΥ ΧΕ-ΤΩΟΥΝ Ν᾿-ΒΩΚ ΕΖΡΑΙ Ε-ΤΕ-ΘΑΛΑCΣΑ, C-ΝΑ-ΨΩΠΕ ΝΗ-Τ᾿

a když řeknete této hoře: Zvedni se a jdi do moře, stane se to pro vás

(c) *irealita*

Jestli(že) věta nemůže být splněna nebo už nemůže být splněna.

i. Přítomný čas – irealita

Jestli(že) věta (*kdyby ... bylo ...*): cirkumstanciální préteritum **ε-νερε-**, **ε-νε-**

Pak věta (*... bylo by*):²

νερε-...να- durativní věty

νε- jiné typy vět

ε-νετετῆ-πιστευε γαρ ε-μωυσης, νετετῆ-πιστευε ερο-ἱ πε

Kdyby jste totiž věřili Mojžíšovi, věřili by jste mně

ε-νε-ῆ-παῖ ῥ-πεθοου αν, nen-να-ταλ-Ϛ αν ετοοτ-Ὶ

kdyby tento nebyl zločinec, nepředali bychom ho tobě

ε-νε-πῖρρο πεκειωτ πε, νε-ῆτῚ-ουρῆμαο

kdyby byl král tvým otcem, byl bys bohatý

ii. Minulý čas – irealita

Jestli(že) věta (*kdyby ... bylo bývalo ...*):

afirmativní **ε-νε-ῆτ-α-**

negativní **ε-νε-ῆπε-**

² Protože *Pak* věta je préteritní konverze, préteritní částice **πε** se může vyskytovat fakultativně, jak je vidět v prvním příkladu dolu.

Pak věta (... *bylo by bývalo*): **ἔωχπε, ἔωχε** nebo **νεεῖσπε** + minulý čas

ε-νε-ῆπερ-ει ... ἔωχπε **α-ωπε** **ἡ-θα** **ἡ-πκοσμοσ**

Kdyby nebyl přišel ..., pak by nebyl nastal konec světa

Účel a důsledek

Účel (*aby ...*) se vyjadřuje

ε-[∅]infinitiv nebo **ετβε-[∅]**infinitive

ε-[∅]τρε-

χε- nebo **χεκαασ** + optativ

Např.

ἦτ-ακ-ει ε-[∅]τακο-ν = Přišel jsi, aby jsi nás zničil (nás zničit)

α-ει ἡ-ῆ ε-τρερ-χι-βαπτισμα = Ježíš přišel, aby se dal pokřtít

α-εινε να-ρ ἡ-ζενωρηε ωημ χεκασ ερε-ταλε-νερδix εχω-ογ = přinesli mu děti, aby mohl na ně vložit své ruce

Důsledek

(*takže ...*) se vyjadřuje

ζωστε ε-[∅]infinitiv

ζωστε ε-[∅]τρε-

ζωστε + konjunktiv

Např.

ΑΥ-ΜΕΖ-ΠΙΧΟΙ ΣΝΑΥ ΖΩΣΤΕ Ε-[∅]ΤΡΕΥ-ΩΜĀ = naplnili obě lodě, takže se potápěly
 Σ-ΑΦΑΪ ΝΒΙ-ΤΑΓΑΠΗ ΖΩΣΤΕ ΑΝΟΝ ΝΤĪ-ΦΟΥΦΟΥ ΜΜΟ-Ν = láska se rozrůstá, takže se
 můžeme vychloubat

Podobně jako v koiné vyjádření účelu a důsledku jsou někdy zaměnitelné.

Souvztažné porovnání (correlated comparison)

Souvztažná porovnání *tak jako ... tak také ...* (*just as ... so too ...*) se vyjadřují ΝΘΕ (Ν-
 Τ-ΖΕ) nebo ΚΑΤΑ-ΘΕ *tak jako* (*just as*) + relativní nebo cirkumstanciální věta
 zodopovězena

ΤΑΪ ΤΕ ΘΕ *tak, tak také* + relativní nebo cirkumstanciální věta

Např.

ΚΑΤΑ-ΘΕ ΕΝΤ-ΑΝ-ΣΩΤĪ ΤΑΪ ΟΝ ΤΕ ΘΕ ΕΝΤ-ΑΝ-ΝΑΥ = *tak, jako* jsme slyšeli, *tak*
 jsme také viděli

ΝΘΕ ΕΝΤ-ΑΚ-ΧΟΟ-Σ ΝΑ-Ν ΤΑΪ ΤΕ ΘΕ ΕΝΤ-ΑΝ-ΣΩΤĪ-ΕΣ = *Tak, jako* jsi nám řekl, *tak*
 jsme slyšeli.

Uvedené dva prvky se mohou vyskytovat také v obráceném pořadí: ΤΑΪ ΤΕ ΘΕ ΕΤĪ-
 ΝΗΥ ΜΜΟ-Σ ΝΘΕ ΕΝΤ-ΑΤΕΤĪ-ΝΑΥ ΕΡΟ-ϰ Εϰ-ΝΑ-ΒΩΚ ΕΖΡΑΪ Ε-ΤΠΕ = On přijde tak,
 jak jsme ho viděli vystupovat do nebe (To je jak on přijde: tak jako jsme ho viděli ...)

Cvičení.

A.

1. ΝΙΜ ΠΕΤ[∅]-ΝΑ-Ψ-ΚΑ-[∅]ΝΟΒΕ ΕΒΟΛ Ν̄ΣΑ-ΠΙΝΟΥΤΕ ΜΑΥΑΑ-Ϛ. Mk 2,7
2. ΑΨ ΓΑΡ ΠΕΤ[∅]-ΜΟΤ̄Ν³ Ε-[∅]ΧΟΟ-Σ. Mk 2,9
3. ΝΑΪ ΖΩ-ΟΥ ΝΕΝΤ-ΑΥ-ΧΟ-ΟΥ⁴ ΖΙΧ̄Ν-Μ̄ΜΑ Μ̄-ΠΕΤΡΑ. Mk 4,16
4. ΤΑΨΕΕΡΕ ΤΟΥΠΙΣΤΙΣ ΤΕΝΤΑΣΝΑΖΜΕ⁵. Mk 5,34
5. ΟΥ ΠΕΤΕΡΕΠΡΩΜΕ ΝΑΤΑΑϚ Ν̄Ψ̄Β̄ΒΙΩ⁶ ΖΑΤΕϚΦΥΧΗ.
6. Napomenul nečistého ducha říkáje ΠΕΠ̄ΝΑ ... ΑΝΟΚ ΠΕΕΤΟΥΕΖΣΑΖΝΕ ΝΑΚ ΧΕΛΜΟΥ ΕΒΟΛ Μ̄ΜΟϚ. Mk 9,25
7. ΝΙΜ ΠΕ̄ΝΤΑϚ† ΝΑΚ Ν̄ΤΕ̄ΙΕΖΟΥΣΙΑ ΧΕΚΑΣ ΕΚΕ̄ΡΝΑΙ. Mk 11,28
8. ΟΥ ΠΕΤΕΡΕΠΧΟΕΙΣ Μ̄ΠΜΑ Ν̄ΕΛΟΟΛΕ⁷ ΝΑΑΑϚ. Mk 12,9
9. Ν̄ΤΩΤ̄Ν ΓΑΡ ΑΝ ΠΕΤΨΑΧΕ ΑΛΛΑ ΠΕΠ̄ΝΑ ΠΕ ΕΤΟΥΑΑΒ. Mk 13,11
10. ΑῩΡ̄ΠΜΕΕΥΕ Ν̄ΒΙΝΕϚΜΑΘΗΤΗΣ ΧΕ ΠΑΪ ΠΕΝΕϚΧΩ Μ̄ΜΟϚ. Jn 2,22
11. ῙC ΑΝ ΠΕΝΕϚΒΑΠΤΙΖΕ ΑΛΛΑ ΝΕϚΜΑΘΗΤΗΣ ΝΕ. Jn 4,2
12. ΑΝΟΚ ΕΤΝΑΚΑΤΗΓΩΡΕΙ⁸ Μ̄ΜΩΤ̄Ν Ν̄ΝΑΖΡ̄Μ̄ΠΕΙΩΤ. Jn 5,45
13. ΕΤΒΑΠΑΪ ΠΑΕΙΩΤ ΜΕ Μ̄ΜΟΪ ΧΕ†ΝΑΚΩ Ν̄ΤΑΦΥΧΗ ΧΕΚΑΣ ΟΝ Ε̄ΙΕΧΙΤ̄C· Μ̄ΝΛΑΑΥ ϚΙ Μ̄ΜΟΣ Ν̄ΤΟΟΤ· ΑΛΛΑ ΑΝΟΚ ΕΤΚΩ Μ̄ΜΟΣ ΖΑΡΟΪ ΜΑΥΑΑΤ. Jn 10,17-18
14. ΑΝΟΚ ΕΤCΟΟΥΝ Ν̄ΝΕΝΤΑΪCΟΤΠΟΥ. Jn 13,18
15. ΜΗ Ν̄ΤΟΚ ΕΝΑΑΚ ΕΠΕΝΕΙΩΤ ΙΑΚΩΒ. Jn 4,12
16. ΜΗ Μ̄ΠΑΪ ΑΝ ῙC ΠΩΗΡΕ Ν̄Ψ̄CΗΦ. Jn 6,42

B. *Cleft sentences, které začínají slovem nebo frází v extrapozici.*

1. Ν̄ΑΡΧΙΕΡΕΥC, Ν̄ΤΟΟΥ ΝΕΝΤΑΥΤΑΑΚ ΕΤΟΟΤ· ΟΥ ΠΕΤΑΚΑΑΑϚ. Jn 18,35
2. ΠΨΑΧΕ ΕΝΤΑΪΧΟΟϚ, Ν̄ΤΟϚ ΠΕΤΝΑΚΡΙΝΕ Μ̄ΜΟϚ Ζ̄Μ̄ΠΖΛΕ Ν̄ΖΟΟΥ. Jn 14,48
3. ΝΕΖΒΕΥΕ ΑΝΟΚ Ε†ΕΙΡΕ Μ̄ΜΟΟΥ Ζ̄Μ̄ΠΡΑΝ Μ̄ΠΑΕΙΩΤ, ΝΑΪ ΝΕΤ̄Ρ̄Μ̄ΝΤΡΕ ΕΤΒΗΝΤ. Jn 10,25

³ ΜΟΤ̄Ν Ε- být lehčí než (Μ̄ΤΟΝ stát se odpočínutý, odpočívát; staviv ΜΟΤ̄Ν být lehký, být pokojný)

⁴ ΧΟ, ΧΕ-, ΧΟ= síť

⁵ ΝΟΥΖ̄Μ̄ zachránit, spasit

⁶ Ν̄-Ψ̄Β̄ΒΙΩ ΖΑ- jako náhrada za (as payment for, in return for)

⁷ ΜΑ Ν̄-ΕΛΟΟΛΕ vinice (místo hroznů)

⁸ ΚΑΤΗΓΟΡΕΙ obžalovat

4. ΝΕΤΝΗΥ ΕΒΟΛ Ζ᾿ΠΡΩΜΕ, ἸΤΟΟΥ ΝΕΤΧΩΖ᾿⁹ ἸΠΡΩΜΕ. Mk 7,15

5. ΑΝΟΚ, ΝΕΝΤΑΪΝΑΥ ΕΡΟΟΥ ἸΤ᾿ΠΑΕΙΩΤ ΝΕΪΧΩ ἸΜΟΟΥ. Jn 8,38

C.

a. ΕΨΧΕ-ΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑ-ΤΜΕ ...

b. ΕΨΩΠΕ ΕΤΕΤ᾿ΨΑΝ-ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

c. ΚΑΝ ΕΨΧΕ-ΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑ-ΤΜΕ ...

d. ΕΠΕΙΔΗ ΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

e. ΕΒΟΛ ΧΕΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

f. ΚΑΝ ἸΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ΝΑΤΜΕ ...

g. ΕΝΕΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ΝΑΤΜΕ ...

h. ΕΝΕἸΤΑΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

i. ΕΝΕἸΠΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

j. ... ΧΕΚΑΑΣ ΕΤΕΤΝΕΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ

k. ... ΖΩΣΤΕ ΕΤΡΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ

l. ἸΘΕ ΕΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ ...

m. ... ΖΩΣΤΕ ἸΤΕΤ᾿ΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ

n. ... ΕΨΙΝΕ ἸΝΑΤΜΕ

⁹ χωζ᾿ znečistit, poškvrit